

İcra müdürlüğüne yatırılan vekalet ücretinin davayı kazanan tarafından tahsil edilerek sözleşmeli avukata ödenmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.16.01-120[94-13/14]-1083
Tarih	30.09.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 38418978-120[94-13/14]-1083 30/09/2013

Konu : Sözleşmeli avukatlara yapılan ödemeler hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve ekinin incelenmesinden, müvekkiliniz olan Sosyal Güvenlik Kurumu ile Milli Savunma Bakanlığı arasındaki alacak davasının müvekkiliniz lehine sonuçlandığı, mahkeme kararında belirtilen vekalet ücretinin icra dairesine yatırılması sırasında Milli Savunma Bakanlığı tarafından gelir vergisi tevkifatı yapıldığı, icra dairesine yatırılan vekalet ücretinin tarafınız yerine Sosyal Güvenlik Kurumunca tahsil edildiği, anılan Kurumla yaptığınız sözleşmeye istinaden söz konusu ücretin %70 inin tarafınıza ödendiği ve bu ödemeden de tekrar gelir vergisi tevkifatının yapıldığı, dolayısıyla mükerrer vergi tahsil edildiği belirtilerek, söz konusu kesintinin hangi aşamada kim tarafından yapılacağı konusunda bilgi istenildiği anlaşılmıştır.

Öte yandan, Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü ile aranızda yapılan sözleşmenin incelenmesinden vekalet akdi ile hizmet satın alınması niteliğinde olduğu ve ücretin unsurlarını

taşımadığı anlaşıldığından ücretli avukat niteliğinde faaliyette bulunmadığınız görülmüştür.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 inci maddesinde; "Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır. Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır." hükmü yer almaktadır.

Avukatlık Kanununun 164 ile 166 ncı maddelerinde de avukatlık ücreti tanımlanmakta ve kaynakları itibariyle, sözleşmeye bağlı olarak iş sahibinden sağlanan vekalet ücreti ile dava sonunda, kararla tarifeyle dayanılarak karşı tarafa yüklenen vekalet ücreti olmak üzere iki ayrı vekalet ücretinden söz edilmektedir.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 4667 sayılı Kanunla değişik 164 üncü maddesinin son fıkrasında; "... Dava sonunda, kararla tarifeyle dayanılarak karşı tarafa yüklenecek vekâlet ücreti avukata aittir. Bu ücret, iş sahibinin borcu nedeniyle takas ve mahsup edilemez, haczedilemez." denilmiştir.

Dava sonunda, kararla tarifeyle dayanılarak karşı/alacaklı taraf avukatına ödenen vekâlet ücreti;

a) Mahkeme veya icra veznesinin düzenlediği makbuz imzalanarak nakden,

b) Bizzat karşı/borçlu tarafın, mahkeme veya icra dairesinin tespit ettiği vekâlet ücretini elden (nakden) veya banka havalesi ile ödemesi,

c) Mahkeme veya icra dairesinin, yargılama giderleri ile birlikte davayı kazanan müvekkile herhangi bir şekilde ödeme yapması ve müvekkilin de karşı/borçlu taraftan alınan vekâlet ücretini avukata ödemesi,

şekillerinde tahsil edilebilmektedir.

Buna göre, dava sonunda mahkeme ilamına göre veya icra takibi sonucu verilen kararla avukatlık tarifesine dayanılarak karşı tarafa yüklenen **vekâlet ücretinin** tarafınıza ödenmesi ya da ödeminin doğrudan icra müdürlüklerine yapılması durumunda, ödemenin yapıldığı sırada borçlu tarafından Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesi ve 2009/14592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca sorumlularca % 20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Davayı kaybeden tarafından, mahkeme ilamına göre veya icra takibi sonucu karşı taraf avukatına ödenmesine karar verilen **vekâlet ücretinin** avukat dışında alacaklı tarafa vekâlet eden üçüncü bir kişiye nakden ödenmesi durumunda; bu vekâlet alacağın tahsiline yönelik olduğundan, ödeme yapan tarafın Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan kişilerden olması halinde yapılan vekâlet ücreti ödemesi üzerinden gelir vergisi tevkifatının yapılması gerekmektedir.

Bu itibarla, dava ya da icra takibi sonunda karşı taraf aleyhine hükmedilen avukatlık ücreti, serbest meslek hizmeti dolayısıyla elde edilen bir serbest meslek kazancı olup, Milli Savunma Bakanlığı tarafından icra dairesine yatırılan vekalet ücretinin tamamı üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılması ve söz konusu ödeme için tarafınızdan serbest meslek makbuzu düzenlenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 8 inci maddesinde; "...Vergi kanunlarıyla kabul edilen haller müstesna olmak üzere, mükellefiyete veya vergi sorumluluğuna müteallik özel mukaveleler vergi dairelerini bağlamaz..." hükmü yer almaktadır.

Bu açıklamalara göre, icra müdürlüğüne yatırılan tarafınıza ait vekalet ücretinin Sosyal Güvenlik Kurumu ile yaptığınız sözleşmeye istinaden anılan Kurum tarafından tahsil edilmesi, söz konusu vekalet ücretinin serbest meslek kazancı olmasına ve gelir vergisi tevkifatı yapılmasına engel teşkil etmemektedir.

Diğer taraftan, adı geçen Kurumun tahsil etmiş olduğu vekalet ücretinin % 70 inin tarafınıza ödenmesinin, vekalet ücreti ödemesi olarak nitelendirilmesi mümkün olmadığından, bu ödemeler üzerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmayacağı tabiidir.

Öte yandan, Sosyal Güvenlik Kurumuna bırakılan vekalet ücretinin %30 luk kısmının ise anılan Kurumdan alınacak belgeye dayanılarak Gelir Vergisi Kanununun 68 inci maddesinin birinci fıkrasına göre indirim konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026